

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра беларускага мовазнаўства

МАЛЯЎКА
Таццяна Анатольеўна

**ІДЫЯСТЫЛЬ ЯНА ЧАЧОТА:
БЕЛАРУСКІЯ І ПОЛЬСКІЯ ЭЛЕМЕНТЫ**

Анатацыя да магістарскай дысертацыі
па спецыяльнасці 7-06-0232-01 «Мовазнаўства»

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук
дацэнт С. М. Запрудскі

Мінск, 2025

РЭФЕРАТ

Магістарская работа: агульны аб'ём дысертцыі складае 60 старонак, уключае пералік умоўных абазначэнняў, уводзіны, агульную характарыстыку работы, 3 главы, заключэнне, спіс выкарыстаных крыніц (46 пазіцый).

Ключавыя словы: ІДЫЯСТЫЛЬ, ЯН ЧАЧОТ, ІДЫЯСТЫЛЬ ЯНА ЧАЧОТА, БЕЛАРУСКІЯ ЭЛЕМЕНТЫ, ПОЛЬСКІЯ ЭЛЕМЕНТЫ, БЕЛАРУСКАЯ МОВА, ПОЛЬСКАЯ МОВА, ШЛЯХЕЦКІ ДЫЯЛЕКТ, ПАЎДНЁВА-ЗАХОДНІ ДЫЯЛЕКТ, ПАЎДНЁВА-ЎСХОДНІ ДЫЯЛЕКТ

Аб'ект даследавання – ідыястыль Яна Чачота.

Прадмет даследавання – беларускія і польскія элементы ў ідыястылі Яна Чачота.

Мэта даследавання – вызначыць ідыястыль Яна Чачота ў ракурсе ўстанаўлення наяўнасці большага або меншага кампанента ўплыву беларускай або польскай моў.

Актуальнасць даследавання абумоўлена неабходнасцю вызначэння ідыястылю Яна Чачота як беларускага пісьменніка XIX ст., які з'яўляўся носьбітам беларускай мовы ў выглядзе беларускіх мясцовых гаворак, а таксама мясцовага шляхецкага дыялекту і польскай літаратурнай мовы і пісаў творы на польскай і беларускай мовах, выяўленнем беларускіх і польскіх складнікаў у яго ідыястылі, вывучэннем мовы недаследаваных запісаў пачынальніка новай беларускай літаратурнай мовы, літаратуры, беларускага мовазнаўства, лексікаграфіі, дыялекталогіі, фалькларыстыкі і этнаграфіі.

Метады даследавання: апісальны, кампаратыўны, класіфікацыйны, метады дыяхранічнага аналізу.

Практычная значнасць: атрыманыя вынікі могуць выкарыстоўвацца ў далейшых даследаваннях беларускай і польскай моў XIX стагоддзя, знойдуць прымяненне ў працэсе выкладання навучальных дысцыплін на філалагічных і іншых факультэтах ВНУ ў рамках агульных і спецыяльных курсаў па гісторыі беларускай літаратурнай мовы, гісторыі польскай літаратурнай мовы, гісторыі беларускага мовазнаўства XIX стагоддзя, гісторыі беларускай літаратуры XIX стагоддзя, гісторыі беларускай фалькларыстыкі, а таксама пры ўкладанні слоўніка мовы Чачота, слоўніка беларускай мовы XIX стагоддзя і інш.

Галіна выкарыстання: беларускае і польскае мовазнаўства, славяназнаўства, кампаратывістыка, лінгвістыка тэксту.

РЕФЕРАТ

Магистерская работа: общий объем диссертации составляет 60 страниц, включает перечень условных обозначений, введение, общую характеристику работы, 3 главы, заключение, список использованных источников (46 позиций).

Ключевые слова: ИДИОСТИЛЬ, ЯН ЧЕЧЁТ, ИДИОСТИЛЬ ЯНА ЧЕЧЁТА, БЕЛОРУССКИЕ ЭЛЕМЕНТЫ, ПОЛЬСКИЕ ЭЛЕМЕНТЫ, БЕЛОРУССКИЙ ЯЗЫК, ПОЛЬСКИЙ ЯЗЫК, ШЛЯХЕТСКИЙ ДИАЛЕКТ, ЮГО-ЗАПАДНЫЙ ДИАЛЕКТ, ЮГО-ВОСТОЧНЫЙ ДИАЛЕКТ.

Объект исследования – идиостиль Яна Чечёта.

Предмет исследования – белорусские и польские элементы в идиостиле Яна Чечёта.

Цель исследования – определить идиостиль Яна Чечёта в ракурсе установления наличия большего или меньшего компонента влияния белорусского или польского языков.

Актуальность исследования обусловлена необходимостью определения идиостиля Яна Чечёта как белорусского писателя XIX в., который являлся носителем белорусского языка в виде белорусских местных говоров, а также местного шляхетского диалекта и польского литературного языка и писал произведения на польском и белорусском языках, выявлением белорусских и польских составляющих в его идиостиле, изучением языка неисследованных записей начинателя нового белорусского литературного языка, литературы, белорусского языкознания, лексикографии, диалектологии, фольклористики и этнографии.

Методы исследования: описательный, компаративный, классификационный, метод диахронического анализа.

Практическая значимость: полученные результаты могут использоваться в дальнейших исследованиях белорусского и польского языков XIX века, найдут применение в процессе преподавания учебных дисциплин на филологических и других факультетах вузов в рамках общих и специальных курсов по истории белорусского литературного языка, истории польского литературного языка, истории белорусского языкознания XIX века, истории белорусской литературы XIX века, истории белорусской фольклористики, а также при составлении словаря языка Чечёта, словаря белорусского языка XIX века и др.

Область использования: белорусское и польское языкознание, славяноведение, компаративистика, лингвистика текста.

ABSTRACT

Master's thesis: the total volume of the thesis is 60 pages, includes List of abbreviations, Introduction, General description, 3 chapters, Conclusion, References (46 positions).

Keywords: IDIOSTYLE, YAN CHACHOT, IDIOSTYLE OF YAN CHACHOT, BELARUSIAN ELEMENTS, POLISH ELEMENTS, BELARUSIAN LANGUAGE, POLISH LANGUAGE, GENTRY DIALECT, SOUTHWESTERN DIALECT, NORTHEASTERN DIALECT

The **object** of research is the idiostyle of Yan Chachot.

The **subject** of the study is Belarusian and Polish elements in the idiostyle of Yan Chachot.

The **purpose** of the study is to define the idiostyle of Yan Chachot, determining the presence of a greater or lesser component of the Belarusian or Polish languages influence.

The **relevance** of the research considers the need to determine the the idiostyle of Yan Chachot as a 19th-century Belarusian writer who was a native speaker of the Belarusian language in the form of Belarusian local dialects, as well as the local gentry dialect and Polish literary language and wrote works in Polish and Belarusian, to identify Belarusian and Polish components in his idiostyle, to study the language of unexplored notes of the founder of the new Belarusian literary language, literature, Belarusian linguistics, lexicography, dialectology, folklore studies and ethnography.

Research methods: descriptive, comparative, classification, diachronic analysis method.

Practical significance: the results of the thesis can be used in further research of the Belarusian and Polish languages of the 19th century, in the teaching of academic disciplines at philological and other university faculties within the framework of general and special courses on the history of the Belarusian standard language, the history of the Polish standard language, the history of Belarusian linguistics of the 19th century, the History of Belarusian literature of the 19th century, the history of Belarusian folklore studies, in making a vocabulary of Yan Chachot's language, a dictionary of the Belarusian language in the Nineteenth Century, etc.

Field of use: Belarusian and Polish linguistics, Slavic studies, comparative studies, Text linguistics.